

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
фізичної терапії та ерготерапії
2019 р. протокол № ____
Зав.каф. _____ проф. Коритко З. І.

ЗАЛКОВІ ВИМОГИ
з навчальної дисципліни
«Фізична реабілітація
при порушеннях діяльності серцево-судинної системи»

для магістрів
за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія. ІХ с.
(факультет ФТЕ), ХІ с. (факультет ПК ПП ПЗО)

©Чеховська М. Я.

1. Анатомія серця, провідна система серця
2. Кровообіг серця, кола кровообігу
3. Кровоносна і лімфатична системи
4. Сучасний стан захворюваності, поширеності і смертності від серцево-судинних захворювань в Україні (статистика, динаміка, причини, фактори ризику, профілактика)
 5. Методи дослідження (кардіологічне обстеження)
 6. Методи дослідження (реабілітаційне обстеження)
 7. Тести з фізичним навантаженням, функціональні класи серцевої недостатності
8. Причини, фактори ризику, ознаки/прояви, діагностика, профілактика, наслідки, фізична реабілітація при: ішемічній хворобі серця, інфаркті міокарда, гіпертонічній хворобі, гіпотонічній хворобі, ревматизмі серця, ендокардиті, перикардиті, міокардиті, кардіоміопатіях, облітеруючому

ендартеріїті, аневризмі аорти, атеросклерозі, тромбофлебіті, варикозному розширенні вен, вроджених і набутих вадах серця, серцевій недостатності (недостатність кровообігу), аритміях, порушенні ритму і провідності серця, дистрофії міокарда (міокардіодистрофія)

9. Особливості харчування, дієти

10. Асоціації/товариства кардіологів/ін.спеціалістів (дор., дит.) в Україні, Росії, Європі, США (їх рекомендації).

Рекомендована література

Основна:

1. Амосов Е. Н. Клиническая кардиология / Е. Н. Амосов. – Киев : Здоров'я, 1998. – Т. 1. – 710 с.

2. Сердце и физические упражнения / Амосов Н. М., Мурахов И. В. и др. – 2-е изд., перераб. и доп. – Киев : Здоров'я, 1985. – 80 с.

3. Антропология: дух – душа – тело – среда человека, или пневмапсихосоматология человека / Трифонов Е.В., Трифонов И.Е., Трифонов Д.Е., Трифонова К.Д. – 18-е изд., – Москва, 2015.

4. Аронов Д. М. Руководство по кардиологии / под ред. Чазова Е. И. – Москва, 1992. – Т. 3. – С. 594–640.

5. Аулик И. В. Определение физической работоспособности в клинике и спорте / И. В. Аулик. – Москва : Медицина, 1979. – 196 с.

6. Бабский Е. В. Физиология человека / Е. В. Бабский. – Москва : Медицина, 1972. – 656 с.

7. Гриньків М. Нормальна анатомія : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 224 с.

8. Диагностика и лечение хронической сердечной недостаточности у детей и подростков : метод. реком. / Басаргина ЕН, Леонтьева ИВ, Котлукова НП, Ковалев ИА, Шарыкин АС. – Москва, 2010. – 89 с.

9. Диагностика сердечной недостаточности у детей и подростков / Беловол АН, Князькова ИИ, Сенаторова АС, Шипко АФ. // Серцева недостатність. – 2014. – № 3. – С. 41–52.

10. Белоконь Н. А. Болезни сердца и сосудов у детей / Белоконь Н. А., Кубергер М. Б. – Москва : Медицина, 1987. – 928 с.

11. Бесага Є. М. Тривалі фізичні тренування хворих з хронічною серцевою недостатністю за модифікованим протоколом: вплив на клініко-функціональний стан та характеристики скелетних м'язів Бесага Є. М. // Український кардіологічний журнал. – 2011. – № 4. – С. 68–74.

12. Богдановська Н. В., Кальонова І. В. Сучасні підходи в корекції функціонального стану серцево-судинної системи в дітей старшого шкільного віку / Богдановська Н. В., Кальонова І. В. // Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2009. – Вип. 2. – С. 10–15.

13. Богдановська Н. В. Фізіологічні механізми адаптації серцево-судинної системи організму підлітків до м'язової роботи / Н. В. Богдановська //

Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2012. – Вип. 9. – С. 123–127.

14. Бокерия Т. А. Сердечно-сосудистая хирургия: болезни и врожденные аномалии системы кровообращения / Бокерия Т. А., Гудкова Р. Г. – Москва, 2007. – 118 с.

15. Коритко З. Загальна фізіологія : навч. посіб. / Зоряна Коритко, Євген Голубій. – Львів : ПП Сорока, 2002. – 141 с.

16. Куцериб Т. Анатомія людини з основами морфології : навч. посіб. / Тетяна Куцериб, Мирослава Гриньків, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 86 с.

17. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – Київ : Олімпійська література, 2009. – 488 с.

18. Справочник педиатра / Быков ВО, Бондаренко ГМ, Водовозова ЭВ, и др. – 2-е изд., перераб. – Ставрополь, 2004. – 510 с.

Допоміжна:

1. Василенко В. Х. Пороки сердца / В. Х. Василенко. –Ташкент : Медицина, 1983. – 365 с.

2. Вітомський В. В. Спорт в аспекті фізичної реабілітації при вроджених вадах серця / Вітомський В. В., Лазарева О. Б., Жовнір В. А. // Спортивна медицина. – 2015. – № 1. – С. 18–25.

3. Вітомський В. В. Фізична реабілітація дітей із складними вродженими вадами серця з функціонально єдиним шлуночком після гемодинамічної корекції : автореф. – Київ, 2016. – 20 с.

4. Вітомський В. Застосування засобів фізичної реабілітації після хірургічної корекції коарктації аорти / Вітомський В., Лазарева О., Демідова О. // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2014. – № 2. – С. 49–52.

5. Вітомський В. Фізична реабілітація дітей із вродженими вадами серця: огляд зарубіжного досвіду та досягнень / В. Вітомський // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2015. – № 3. – С. 48–54.

6. Воронков Л. Г. «Шлях» пацієнта з хронічною серцевою недостатністю: якомога довший, якомога комфортніший / Воронков Л. Г. // Серцева недостатність. – 2014. – № 1. – С. 7–10.

7. Все про серце / пер. з англ. В. Крижанівський. – Львів : БаК, 2005. – 432 с.

8. Дитячі хвороби / за ред. В. М. Сидельникова, В. В. Бережного. – Київ : Здоров'я, 1999. – С. 310–342.

9. Дудник В. М. Диференційовані підходи до лікування серцевої недостатності у дітей із природженими вадами серця в післяопераційному періоді / Дудник В. М., Зборовська О. О. // Буковинський медичний вісник. – 2015. – Т. 19, № 2(74). – С. 70–74.

10. Емец Г. В. Сердечная недостаточность у детей (обзор литературы) / Емец Г. В., Кузьменко С. А., Жовнір В. А. // Современная педиатрия. – 2013. – № 6(54). – С. 172–175.

11. Івасик Н. Підбір засобів фізичної реабілітації для дітей з порушенням ритму і провідності серця / Наталія Івасик, Оксана Очеретна, Мар'яна Чеховська // Молода спортивна наука України : зб. наук. праць з галузі

фізичного виховання, спорту і здоров'я людини. – 2014. – Вип. 18, т. 3. – С. 86–94.

12. Івасик Н. О. Засоби фізичної реабілітації в екстреній допомозі при порушенні ритму та провідності серця / Н. О. Івасик, О. М. Очеретна, М. Я. Чеховська // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. – Київ, 2013. – Вип. 7 (33), т. 2. – С. 530–535.

13. Класифікація хронічної серцевої недостатності / Воронков ЛГ, Амосова КМ, Дзяк ГВ, та ін. – Київ : Четверта хвиля, 2003. – 20 с.

14. Классификация ишемической болезни сердца, номенклатура и формирование диагноза : метод, реком. – Москва, 1989. — 21 с.

15. Клиническая оценка лабораторных тестов / под ред. Н. У. Тица. — Москва : Медицина, 1986. — 480 с.

16. Клинические рекомендации. Хроническая сердечная недостаточность. Общество специалистов по сердечной недостаточности. Российское кардиологическое общество. – Москва, 2016. – 92 с.

17. Коваленко В. М. Настанова з кардіології. — Київ : Моріон, 2009. — С. 1202-1295.

18. Коваленко ВМ. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування кардіологічних хворих / Коваленко ВМ, Лутая МІ, Сіренко ЮМ. – Київ : Асоціація кардіологів України, 2007. – 128 с.

19. Коваленко ВН. Проблема качества жизни при хронической сердечной недостаточности / Коваленко ВН, Воронков ЛГ. // Евразийский кардиологический журнал. – 2012. – № 1. – С. 49–56.

20. Кузько М. В. Кардіологія і ревматологія у поліклініці / М. В. Кузько. – Київ : Здоров'я, 2001. – 632 с.

21. Леськів І. Я. Адаптаційний потенціал та функціональні резерви кровообігу студентів з різним видом та об'ємом рухової активності / І. Я. Леськів, З. І. Коритко, О. О. Мисаковець // Експериментальна та клінічна фізіологія і біохімія. – 2013. – № 3. – С. 77–83.

22. Лечебная физическая культура : справочник / под ред. Л. А. Епифанова. – Москва : Медицина, 2001. – 592 с.

23. Лечебная физическая культура : учеб. для студ. ин-тов физ. культуры / под ред. С. Н. Попова. – Москва : Физкультура и спорт, 1988. – 270 с.

24. Лисенко ГІ, Ященко ОБ, Олійник МВ. Хронічна серцева недостатність в практиці сімейного лікаря: навч. посіб. для студ., лік.-інтернів, сімейних лікарів. Київ: Зовнішторгвидав України; 2002. 72 с.

25. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / В.В. Клапчук, Г.В. Дзяк, І.В. Мурахов та ін /За ред. В.В. Клапчука, Г.В. Дзяка. – Киев : Здоров'я, 1995. – 312 с.

26. Лікувальна фізична культура : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 33 с.

27. Лікувальна фізична культура при захворюваннях серцево-судинної системи : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Л. : [б. в.], 2015. – 27 с.

28. Мазепа С. А. Аускультация сердца: органичні і функціональні серцеві шуми : методична вказівка для студентів до практичного заняття з пропедевтики пульмонології та кардіології / Мазепа М. А. – Львів, 2018. – 3 с.
29. Мазепа М. А. Загальний огляд хворого : метод. вказівка / Мазепа М. А. – Львів, 2018. – 3 с.
30. Мазепа М. А. Огляд окремих частин тіла : метод. вказівка / М. А. Мазепа. – Львів, 2018. – 2 с.
31. Мазепа М. А. Фізикальні методи дослідження серцево-судинної системи. Розпитування та загальний огляд хворих із патологією серцево-судинної системи : методична вказівка для студентів до практичного заняття з пропедевтики пульмонології та кардіології / Мазепа М. А. – Львів, 2018. – 3 с.
32. Мазуров В. И. Внутренние болезни / Мазуров В. И., Ткаченко Е. И., Яковлев В. А. — Санкт-Петербург : Воен. мед акад., 1995. — 230 с.
33. Майданник В. Г. Педиатрия. – Харьков: Фолио, 2002. – С. 162- 178.
34. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія" та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.
35. Меерсон Ф.З. Основные закономерности индивидуальной адаптации // Физиология адаптационных процессов. – Москва : Наука, 1986. – С. 10 – 76.
36. Мищенко В.С. Функциональные возможности спортсменов / В. С. Мищенко. – Киев : Здоров'я, 1990 – 200 с.
37. Менеджмент лікової поведінки пацієнта : метод. реком. / за ред. А. Б. Зіменковського. – Львів : ЛНМУ ім. Данила Галицького, 2015. – 59 с.
38. Музика Ф. В. Анатомія людини : навч. посіб. / Ф. В. Музика, М. Я. Гриньків, Т. М. Куцериб. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 360 с.
39. Музика Ф. В. Серцево-судинна система : лекція з навчальної дисципліни "Анатомія людини" / скл. Музика Ф. В. - Львів, 2019. - 12 с.
40. Музика Ф. Рухова активність осіб похилого віку України та Польщі / Федір Музика, Назарій Куриш // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2013. – Вип. 17, т. 4. – С. 105 – 110.
41. Мутафьян О. А. Врожденные пороки сердца. – Санкт-Петербург : Невский диалект, 2002. – 33 с.
42. Национальные рекомендации Общества специалистов по сердечной недостаточности (ОССН), Российского кардиологического общества (РКО) и Российского научного медицинского общества терапевтов (РНМОТ) по диагностике и лечению хронической сердечной недостаточности (четвертый пересмотр): утверждены на Конгрессе ОССН 7 декабря 2012 года, на Правлении ОССН 31 марта 2013 и Конгрессе РКО 25 сентября 2013 года. Сердечная недостаточность. 2013;14;7(81):379–472.
43. Неверов И. В. Лабораторная диагностика инфаркт миокарда. — Чита, 1990. — 115 с.
44. Нормальна фізіологія / за ред. В.І.Філімонова. – Київ : Здоров'я, 1994. – 608 с.

45. О комплексной оценке состояния здоровья детей: приказ Министерства здравоохранения РФ от 30.12.2003 № 621. Одномерные центильные шкалы для оценки физического развития детей: приложение к Приказу от 15 февраля 2010 года № 179.
46. Озолинь ПП. Адаптация сосудистой системы к спортивным нагрузкам. – Рига : Зинатне, 1984. – 134 с.
47. Окорочков АН. Лечение болезней внутренних органов. – Москва: Медицинская литература, 2008. – Т. 3; кн. 1. – 464 с.
48. Поллок МЛ. Заболевания сердца и реабилитация / Поллок МЛ, Шмидт ДХ. – Киев : Олимпийская литература, 2000. – 408 с.
49. Реабилитация при заболеваниях сердечно-сосудистой системы / под ред. И. Н. Макаровой. – Москва : ГЭОТАР-Медиа; 2010. – 304 с.
50. Рекомендації з діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності / Воронков ЛГ, Амосова КМ, Багрій АЕ, Дзяк ГВ, Дядик ОІ, Жарінов ОЙ, та ін. – Київ, 2012. – 52 с.
51. Рекомендації Асоціації кардіологів України з діагностики та лікування хронічної серцевої недостатності. Серцева недостатність. 2017;1:66.
52. Ройтберг Г.Е. Внутренние болезни: сердечно-сосудистая система / Ройтберг Г.Е., Струтынский А.В. – Москва : Медицина, 2003
53. Свістельник І. Фізична реабілітація : анот. бібліогр. покажч. / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 1162 с.
54. Смолянський БЛ, Лифляндський ВГ. Лечебное питание. Эксмо; 2010. 688 с.
55. Стасишин ОС., Іванів НЯ., Ткачук ГП. Внутрішня медицина. ВСВ “Медицина”, 2010.
56. Судаков К.В. Основы физиологии функциональных систем. – М.: Медицина, 1983. – 272 с.
57. Стандарти діагностики та лікування в загальнолікарській практиці / Ждан ВМ, Шилкіна ЛМ, Бабаніна МЮ, Кітура ЄМ. // Внутрішні хвороби : навч. посіб. – Полтава, 2012. – 224 с.
58. Тестирование в спортивной медицине / В. Л. Карпман и др. – Москва : Физическая культура и спорт, 1988. – 208 с.
59. Фізична реабілітація при порушеннях діяльності серцево-судинної системи : конспект лекцій з навчальної дисципліни / розроб. Чеховська М. Я. - Львів, 2020. - 59 с.
60. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 111 с.
61. Функціональна анатомія серцево-судинної системи : навч. посіб. / О.О. Шевченко. – Київ : Олімп. л-ра, 2008. – 183с.: іл.
62. Хедман Р. Спортивная физиология: Пер. со швед. / Предисл. Л.А.Иоффе. – М.: Физкультура и спорт, 1980. – 149 с.
63. Чертановський ПМ. Аналіз функціонального стану серцево-судинної системи у юнаків студентського віку. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2012;2:128–131.
64. Чикина СЮ. Роль теста с 6-минутной ходьбой в ведении больных с бронхолегочными заболеваниями. Практическая пульмонология. 2015;4:34– 38.

65. Чеховська М. Важливість залучення батьків у процес реабілітації дітей з хронічною серцевою недостатністю / М. Чеховська // Актуальные проблемы физического воспитания, спорта и туризма : материалы VI Междунар. науч.-практ. конф. – Мозырь, 2016. – Вип. 10. – С. 46–48.

66. Чеховська М. Вплив фізичної реабілітації на якість життя дітей з хронічною серцевою недостатністю / М. Чеховська, Л. Чеховська // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2017. – № 4(60). – С.46–48.

67. Чеховська М. Ефективність застосування програми фізичної реабілітації для дітей шкільного віку з хронічною серцевою недостатністю I-IIA стадій / Мар'яна Чеховська // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2017. – № 2(28). – С. 60-68.

68. Чеховська М. Застосування тесту 6-ти хвилинної ходьби для дітей з хронічною серцевою недостатністю / Мар'яна Чеховська // Теоретико-методичні основи організації фізичного виховання молоді : зб. наук. пр. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. – Вип. 1(10). – С. 70–80.

69. Чеховська М. Комплаєнс як запорука позитивного ефекту у процесі фізичної реабілітації / Мар'яна Чеховська // Сучасні тенденції у практиці й освіті з фізичної терапії : тези доп. Міжнар. наук. семінару. – Львів, 2016. – С. 71-73.

70. Чеховська М. Особливості загартування водою дітей з хронічною серцевою недостатністю / Мар'яна Чеховська // Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення : матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (12–13 трав. 2016 р.). – Львів, 2016. – С. 285–289.

71. Чеховська М. Програма фізичної реабілітації для дітей шкільного віку з хронічною серцевою недостатністю / Мар'яна Чеховська // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2017. – № 1(27). – С. 76–86.

72. Чеховська М. Серцева недостатність у дітей як актуальна проблема фізичної реабілітації / Мар'яна Чеховська // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2015. – № 4(22). – С. 49–58.

73. Чеховська М. Я. Алгоритм обстеження дітей з хронічною серцевою недостатністю / Чеховська М. Я. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. пр. – Київ, 2016. – Вип. 3(2). – С. 348–352.

74. Чеховська М. Я. Фізична реабілітація дітей шкільного віку з хронічною серцевою недостатністю I-IIA стадій : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.03 „Фізична реабілітація” / Чеховська Мар'яна Ярославівна ; Львів. держ. ун-т фіз. культури. – Львів, 2018. – 20 с.

75. Чеховська М. Якість життя як критерій ефективності процесу реабілітації дітей з хронічною серцевою недостатністю / Чеховська М., Чеховська Л. // Інтеграційні питання сучасних технологій, спрямованих на здоров'я людини : зб. наук. пр. – Харків, 2017. – С. 181–183.

76. Шиян Б. Теорія і методика фізичного виховання школярів. – Тернопіль: Навчальна книга; 2006. Ч. 1. – 272 с.

77. Chekhovska M. Exercise training as the main component for treating pediatric patients with chronic heart failure / Maryana Chekhovska, Liubov Chekhovska // Journal of physical education and sport. – 2016. – Vol. 16, is. 2. – P. 505–509.

78. Benavidez O, Gauvreau K, Jenkins K. Diagnostic errors in pediatric echocardiography: development of taxonomy and identification of risk factors. *Circulation*. 2008;117:2995–300.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Амосова К. М. Практикум з внутрішньої медицини. Кардіологія <https://www.twirpx.com/file/1061171/>

2. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>

3. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>